

del Dtr. Bosch, els quals ens informaren que hi avia tranquil·litat fins a Barcelona.

Després de fen-se de nostra situació i éssen les 6 de la tarda, ens decidirem a reprendre el viatge, no passant res mes que fer parar el cotxe cada població, arribant a casa del Dtr. Bosch a les 7 tocadetes, baixant la senyora hi els fills, arribant be hi en tranquil·litat. Després d'acomiar-me de la citada senyora i fills, el Dtr. Bosch va tenir la gentilesa de portarme en el seu automòbil fins a casa meua, de lo que li vaig agrair per dit obsequi per la poca seguretat de transitar per Barcelona.

La meua família durant la meua absència passaren molts mals ratos per no poder comunicarnos, però tots es trobaven relativament be. (S'emplearen els dos jornals en aquest dia).

Com sigui que preveient que no pugués retornar a les ruïnes tan aviat com se desitgés, me vaig endur el treball començat en les ruïnes amb els Diaris de 1935 i 1936, per a continuar-lo en les notes a Barcelona.

El dia 23 de juliol de 1936

En virtut que en Barcelona el moviment revolucionari sols consistia n'el gran tragí d'automòbils i camions ocupats per els milicians armats que vigilen recorrent per tot arreu, quins portaven senyores i retols dels diferents sindicats i partits d'extrema esquerra i republicanes, sense alteració del ordre. Per dit motiu vaig sortir de casa per anar a casa d'uns amics.

Durant la passejada no vaig trobar cap entrebanc i si molta gent per veure les esglésies i altres edificis, els uns cremats i altres els tragueren els mobles llençan-los al carrer per considerar-los feixistes, donant una impresió molt commovedora el veure la gran destrucció dels monuments historics, escultures, pintures artístiques, teixits i altres tirats i cremats al carrer. Sobre tot al enterarme de les víctimes que segóns informes foren alguns centenars, els uns per defensar al Govern constituït de la República, els altres partidaris del feixisme, contraris al govern constituït. Aquesta tragèdia es molt de sentir per tots conceptes de que els homes tinguin tan poc apreciat a les vides en primer lloc, el poc estimol per la perdua dels edificis historics, i les obres d'Art dels nostres antepassats, dicnes d'averles respectat per a l'història hi el estudi hi il·lustració de les

generacions que ens rellevaran.

Jo com el mes humil no puc meing que manifestar el meu sentiment per tot lo sutseit. (...).

El dia 29 de juliol de 1936

(...) El Dtr. Bosch me contestà que referent a Empuries va rebre la visita del mestre paleta contractiste de les obres que se construeixen en les ruïnes i li demanà si podien reprendre les obres, a qui li contestà que podien continuar-les, com també li demanà a dit senyor contractiste, En Rafel Torres, que podia començar a instal·lar la via de vagonetes per a excavar la terra depositada n'el terreny situat en la part alta n'lo que fou recinte iber-romà, assenyalada n'el planol parcel·lari amb el N° 26, en el lloc ahon el terreny està excavat i la terra està en munts des de quant se descobriren les cambres en pisos en mosaics en daus de marbre, com també trossos de carrer d'època romana amb el fi de llançar la terra i destapar els mosaics i les parets per a consolidar-los. (...).

El dia 4 d'agost de 1936

A les 8'42 del matí vaig sortir de Barcelona amb el tren fins a l'estació de Flassá, al baixar en aquesta estació me diuen que el automòbil public que porta el correu a l'Escala havia sortit al arribar el correu i que fins a les 8'30 de la nit no sortiria cap més.

Per dita contrarietat no me quedà mes solució que anar amb el ferrocarril a Figueres, en lo que vaig poder pendre el automòbil d'ordinació de Figueres que passa per l'Escala, arribant a la casa de les ruïnes a les 4 de la tarda.

En aquesta vaig trobar al vigilant de les ruïnes En Joan Escrivá i la seva família, els que me digueren que durant els dies de la meua absència els revolucionaris cremaren l'església de l'Escala. La de Sant Martí d'Ampuries, degut al ofici que el Dtr. Bosch va escriure al Alcalde de l'Escala i al President del Comité Antifeixista (segons se cita en la Pág. 12) recomanant-los que procuressin respectar l'església de Sant Martí per estar catalogat tot el poble d'Ampurias com monument nacional de la Generalitat de Catalunya, hi avent en el interior de l'església quatre altars i altres objectes de valor arqueologic i artístics, els pregava no els cremessin n'be de la cultura.